

Дневникъ

(стенографически)

на

X^{то} Обикновено Народно Събрание

(първа извънредна сесия).

Отваряние и I засѣдание, Недѣля, 16-й Май 1899 год.

Въ 10 часѣтъ прѣдъ пладнѣ, прѣдставителѣ се събрахъ въ засѣдателната зала и дадохъ клетва по прѣдвидената въ чл. 131-й отъ Конституцията форма, споредъ обрядѣтъ на вѣрата си.

Тържественното откриване на X-то Обикновено Народно Събрание, I-ва извънредна сесия, станъ по слѣдующата програма:

Въ 10¹/₄ часѣтъ прѣди обѣдъ, единъ залъ отъ 21 топовни гърмежи извѣсти трѣгването на Негово Царско Височество Князѣтъ отъ Княжеския Дворецъ.

На 10¹/₂ часѣтъ, Негово Царско Височество Господарѣтъ трѣгнъ отъ Дворца за Народното Събрание по слѣдующия церемониалъ:

Едно отдѣление конни стражари.

Софийскиятъ градоначалникъ на конь.

Два взвода отъ Княжеския Лейбъ-Гвардейски Ескадронъ.

Придворниѣ екипажи.

Негово Царско Височество въ каляска.

Отъ дѣсно на Княжеската каляска Началникѣтъ на Столичния гарнизонъ, на конь.

Отъ лѣво на Княжеската каляска Флигель-Адютантѣтъ, Командиръ на Лейбъ-Гвардейския на Негово Царско Височество ескадронъ, на конь.

Два взвода отъ Княжеския Лейбъ-Гвардейски ескадронъ.

Софийскиятъ гарнизонъ съ знамена и музики бѣ поставенъ въ шпалиръ отъ Дворца до Народното Събрание.

Една рота почетенъ караулъ дочака Негово Царско Височество до входа на Народното Събрание.

Министерскиятъ Съвѣтъ посрѣщнъ Негово Царско Височество на придверието у входа на Народното Събрание.

Пристиганието на Негово Царско Височество се събщи на Събранието отъ Министръ-Прѣдсѣдателя.

Негово Царско Височество влѣзе въ залата на Народното Събрание, прѣдшествуванъ отъ Министерския Съвѣтъ и послѣдванъ отъ гражданската и военната Си свита, и верѣдъ шумни ржкоплѣскания и продължителни викове „урра“, се въскачи на Прѣстола, привѣтствуванъ отъ Тѣхни Високи Прѣосвещенства: Самоковскиятъ Митрополитъ Доситей, Варненско-Прѣславскиятъ Митрополитъ Симеонъ и Столичниятъ Митрополитъ Партений.

Министерскиятъ Съвѣтъ и Тѣхни Високи Прѣосвещенства застанъхъ отъ дѣсната страна на Прѣстола, гражданската и военната свита на Негово Царско Височество — отъ лѣвата страна.

Като се въскачи на Прѣстола, Негово Царско Височество отвори I-та извънредна сесия на X-то Обикновено Народно Събрание съ слѣдующето Тронно Слово:

Господа народни прѣдставители,

Съ особена радостъ и задоволствие привѣтствувамъ съ „добрѣ дошли“ избранниците на възлюбения Ни Народъ за X Обикновено Народно Събрание, свикано въ Столицата на извънредна сесия.

Господа прѣдставители,

При самото начало на текущата година, Ние и България бидохме поразени отъ великото нещастие, което прѣтърпѣхме съ

смъртта на Нейно Царско Височество, Царствующата Княгиня Мария-Луиза, Нашата възлюблена Съпруга, която по непостижимитъ прѣдопрѣдѣления на Божието Провидѣние прѣдаде Богу духъ на 19-й Януарий. Тая незамѣнима загуба за Насъ, за Династията и за Нашия народъ, Ни потопи въ дълбока скърбъ и тежки страдания; единственната утѣха, която намѣрихме въ тия горчиви и скръбни минути, бѣ голѣмото и всеобщото състрадание, което Ни се иска за тѣй сърдечно и горещо отъ цѣлия български народъ, който присѣдини своята дълбока скърбъ съ оная на Господаря си, и оплака тѣй искрено многообичната си Княгиня.

Дълбоко трогнатъ отъ тия сърдечни изявления и съчувствия отъ страна на възлюбения Ми народъ, считамъ за Свой дългъ да му искажъ още единъ пѣтъ Своята искренна благодарностъ въ лицето на народнитъ избраници.

Господа прѣдставители,

Приятно Ми е да явяжъ, че Правителството Ми поддържа най-приятелски отношения съ правителството на нашата Освобителка Русия, както и съ правителствата на всичкитъ Велики Сили, а така сжщо съ ония на съседнитъ намъ държави и особено съ правителството на Негово Императорско Величество Султана. При тѣзи приятелски отношения, прѣдставители на България участвуватъ въ Конференцията за обезоржаванieto, която засѣдава въ Хага, гдѣто е била свикана по благородната и челоуѣколюбива инициатива на Негово Императорско Величество Николай II, Всеросийскитъ Императоръ.

Господа народни прѣдставители,

Вамъ е добръ извѣстно трудното финансово положение на страната, което прѣдизвика оттеглянето на бившето министерство. По тая причина Ми се налагаше конституционна обязанностъ, слѣдъ съставянieto на настоящето министерство, да направя апелъ къмъ българския народъ, за да се произнесе, чрѣзъ нови законодателни избори, върху финансово-икономическитъ въпроси.

И азъ съ удоволствие констатирамъ, че вслѣдствие пълната свобода, при която се извършихъ законодателнитъ избори на 25-й Априлий, българскитъ граждани взехъ въ тия избори небивало до сега участие, и въ състава на народното прѣдставителство,

избрано въ този день, влизатъ най-виднитъ прѣдставители на всичкитъ сжществуващи въ страната политически мнѣния и убѣждения — обстоятелство, което дава гаранция, че упоменжтитъ въпроси ще бждатъ най-правилно разрѣшени.

Господа народни прѣдставители,

Правителството Ми ще прѣдстави на вашето просвѣтено изучаване и разрѣшение сключенитъ отъ него:

1) Договоръ за конверсията на досегашнитъ държавни дългове и сключаване на новъ заемъ; и

2) Договоръ за разрѣшението на спорнитъ въпроси съ Дружеството на источнитъ желѣзници, по експлоатиранитъ отъ него желѣзнопѣтни линии, лѣжащи на българската територия и за отдаването на сжщото дружество експлоатацията на новопостроената държавна линия Чирпанъ—Стара-Загора—Нова-Загора.

Убѣденъ въ вашия патриотизмъ, азъ не се съмнѣвамъ, че вие ще положите всичкитъ грижи и старания за да разгледате съ подобающата сериозностъ, както прѣдметнитъ договори, така и второстепеннитъ прѣдложения, които правителството Ми ще има да ви направи, и да имъ дадете надлѣжното рѣшение, като имате прѣдъ видъ трудното финансово положение на страната, запазването на нейния кредитъ и въобще нуждитъ и интереситъ на отечеството.

Като призовавамъ Божието благословение върху вашитъ трудове, обявявамъ I-та извънредна сесия на X-то Обикновено Народно Събрание за открита.

Фердинандъ.

Приподписали:

Д. Грековъ, Прѣдсѣдателъ на Министерския Съвѣтъ и Министръ на Външнитъ Работи и Исповѣданията.

Д-ръ В. Радославовъ, Министръ на Вътрѣшнитъ Работи.

Т. Иванчовъ, Министръ на Народното Просвѣщение.

М. Теневъ, Министръ на Финанситъ.

П. Пешевъ, Министръ на Правосъдието.

Полковникъ Палприковъ, Министръ на Войната.

Г. Д. Начовичъ, Министръ на Земледѣлието и Търговията.

Д. Тончевъ, Министръ на Обществениитъ Сгради, Пѣтищата и Съобщенията.

Слѣдъ прочитанието на Тропното Слово Негово Царско Височество каза:

„Да живѣе България!“

Прочитанието на Тронното Слово и последните думи на Негово Царско Височество бидоха съпроводени съ въодушевителни и непрѣкъснати „урра“ и съ шумни и продължителни ржкоплѣскания, всрѣдъ които Негово Царско Височество Господарѣтъ, прѣдшествуванъ отъ Министерския Съвѣтъ и последванъ отъ гражданската и военната Сивита, излѣзе изъ засѣдателната зала и се завърна по сѣщия редъ въ Двореца.

Излизанието на Негово Царско Височество отъ Народното Събрание се извѣсти съ топовенъ салютъ отъ 21 гърмежи. Музикитѣ свирѣхъ народния химнъ.

Слѣдъ излизанието на Негово Царско Височество изъ залата на Народното Събрание, прѣдставителитѣ насѣдаха на мѣстата си.

Йовъ Титоровъ: Г-да прѣдставители! На основание чл. 88-й отъ Конституцията, най-стариятъ изъ между насъ трѣбва да заеме приврѣменно прѣдсѣдателското мѣсто, и подъ негово прѣдсѣдателство да се избере постояненъ прѣдсѣдател на Народното Събрание. Заради това, азъ прѣдлагамъ, щото г-нъ Драганъ Цанковъ, като най-старъ изъ помежду ни, да заеме прѣдсѣдателското мѣсто. (Гласове: Приетъ! — Шумни ржкоплѣскания отъ всички прѣдставителски мѣста.) Моля, прочее, г-на Цанкова да заеме приврѣременно прѣдсѣдателското мѣсто, за да се пристъпи къмъ избирането на постоянненъ прѣдсѣдател. (Гласове: Прието! — Вsrѣдъ шумни ржкоплѣскания, г-нъ Драганъ Цанковъ заема прѣдсѣдателското мѣсто.)

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Струва ми се, че трѣбва да имамъ помощници. До сега е имало такива при всѣка първа сесия на Събранието. (Гласове: Двама врѣменни секретари трѣбва да имате!) Да, най-малко двама, и тѣ трѣбва да бѣдѣтъ изъ между най-младитѣ г-да прѣдставители. Като такива азъ намѣрвамъ г. г. Йовъ Титоровъ и Иванъ х. Рачевъ, които приканвамъ да заемѣтъ секретарскитѣ мѣста. Моля ги, прочее, да дойдѣтъ да ми помагатъ. (Г. г. Йовъ Титоровъ и Иванъ х. Рачевъ заематъ секретарскитѣ мѣста.)

Г-нъ Йовъ Титоровъ, врѣмениятъ секретаръ, ще прочете списъка на г-да народнитѣ прѣдставители.

Секретаръ Йовъ Титоровъ: (Чете.) Атанасъ П. Краевъ, Атанасъ А. Буровъ, Александръ Арсениевъ, Алекси Филиповъ, Алекси Бояджийски, Алекси п. Ангеловъ, Апостолъ Сарж-Ивановъ, А. Крушковъ, Александръ Людскановъ, Д-ръ Андрѣй Ходжевъ, Ахмедъ Хаджрчалъ, Ахмедъ Картовъ, Божилъ Райновъ, Бончо Радаповъ, Боню Лунговъ, Д-ръ Василъ Радославовъ, Владимиръ Недѣлевъ, Василъ Ранковъ, Василъ Кънчовъ, Василъ Панадопуло, В. Стефовъ, Д-ръ Василъ Дочевъ, Василъ Ив. Димчевъ, Вълко х. Теневъ, Вълко Нейчовъ, Григоръ Д. Начовичъ, Ганю Чолаковъ, Георги Д. Великовъ, Георги Шиваровъ, Георги Ив. Минчевъ, Гого Кръстевъ, Господинъ Байновъ, Димитър Грековъ, Димитър Тончевъ, Д-ръ Димитър К. Вачовъ, Димитър Петковъ, Д-ръ Димитър Теодоровъ, Димитър Т. Барзовъ, Димитър В. Мантовъ, Драганъ Цанковъ, Дамянъ Цековъ, Димитър Ризовъ, Димитър М. Яблански, Дянко Ив. Коджаба-

шевъ, Димитър Маламеновъ, Донко Г. Анчевъ, Димитър Благоевъ, Деню Маневъ, Жеко Стояновъ, Желѣско Петковъ, Жечо А. Бакаловъ, Захарий Митовъ, Иванъ Я. Поповъ, Иванъ Мандиковъ, Йовъ Титоровъ, Илия Стоковъ, Йовчо Теневъ, Иванъ х. Рачевъ, Иванъ С. Кирковъ, Иванъ Балтаджиевъ, Иванъ Златковъ, Иванъ Бѣлиновъ, Иванъ Московъ, Исмаилъ Чаушъ Алиевъ, Коста Ранковъ, Константинъ Апостоловъ, Константинъ Панайотовъ, Константинъ Янчевъ, Константинъ х. Калчевъ, Константинъ Досевъ, Кирилъ х. Яневъ, Коста Арсениевъ, Д-ръ Константинъ Стоиловъ, К. Аврамовъ, Лазаръ Дуковъ, Д-ръ Лазаръ Дагоровъ, Михаилъ Теневъ, Марко Велевъ, Минчо Нейчовъ, Миланъ Макавѣевъ, Михаилъ Сарафовъ, Милу С. Балтовъ, Михаилъ Такевъ, Мутисъ Мустафовъ, Мустафа Тахчи Шарифовъ, Д-ръ Никола Геннадиевъ, Никифоръ Влаевъ, Ненко Храповъ, Никола Русчевъ, Никола Йонковъ-Владимиръ, Никола Ценовъ, Никола Странски, Никола Ненчовъ, Найчо Цановъ, Никола Гемиджийски, Несторъ К. Абаджиевъ, Н. Константиновъ, Недѣлчо Поновъ, Никола Ю. Бакаловъ, Никола Хр. Габровски, Никола Бакевъ, Османъ-Бей Сали-Беевъ, Петръ Пешевъ, Д-ръ Пеню Динчевъ, Панайотъ Г. Чорбаджиевъ, Д-ръ Петръ Гудевъ, Петко Каравеловъ, Петко Кочанковъ, Петръ Н. Даскаловъ, Руси Маловъ, Д-ръ Сава Ивановъ, Страти Димитровъ, Симеонъ И. Казанджиевъ, Стефанъ Калчиновъ, Стефанъ Къойбашиевъ, Станю Ранделовъ, Стефанъ П. Недевъ, Стоянъ Ценовъ, Стефанъ Таневъ, Стефанъ Поповъ, Сабри-Бей Салимовъ, Сотиръ Календеровъ, Славчо Бабаджановъ, Спасъ Ивановъ, Д-ръ Стоянъ Даневъ, Стефанъ Хр. Савовъ, Стоянъ Ив. Стояновъ, Тодоръ Ивановъ, Тодоръ Табаковъ, Тодоръ Хр. Щирковъ, Тодоръ Мирковичъ, Тодоръ Шипковъ, Тодоръ Георгиевъ, Тодоръ Михайловъ, Тома С. Ванчевъ, Тодоръ Атанасовъ, Д-ръ Ф. Симеоновъ, Христо Г. Поповъ, Христо Паназовъ, Халилъ Кара-Мустафовъ, Д-ръ Христо Юрдановъ, Христо П. Славейковъ, Христо К. Хаджиевъ, Христо Конкилевъ, Христо М. Топузановъ, Цвѣтко Каравановъ, Цвѣтко Таслаковъ, х. Шемшединъ Лятифовъ, Янко Сакъзовъ и Я. Д. Матакиевъ.

Отсѣдствуватъ г-да прѣдставителитѣ: Коста Арсениевъ, Стефанъ Калчиновъ и Тодоръ Мирковичъ.

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Отъ всичкитѣ г-да народни прѣдставители отсѣдствуватъ само трима души; тъй щото, има изискваното число прѣдставители, за да може да се пристъпи къмъ работа.

Въ чл. 88-й на Конституцията е казано, че щомъ се открие Народното Събрание, пристѣпа се къмъ избиране на постоянния съставъ на бюрото, именно на прѣдсѣдателъ, подпрѣдсѣдатели и т. н. Затова ще пристѣпимъ къмъ избирането на постоянно бюро и най-напрѣдъ на прѣдсѣдателъ, а послѣ на неговитѣ помощници.

Г-нъ Калчевъ има думата.

Константинъ х. Калчевъ: Съгласно чл. 115-й отъ Конституцията и чл. чл. 29 и 30-й отъ Правилника за втрѣшния редъ на Народното Събрание, азъ, заедно съ 10 души другари, правимъ писмено прѣдложение, щото гласуването за избиране на прѣдсѣдателъ и подпрѣдсѣдатели да стане по тайно гласоподаване. (Гласове: Това само по себе се разбира!)

Христо Конкилевъ: Азъ мислѣхъ, че по този въпросъ и дума не трѣбваше да става, затова именно, защото известно е, че избирането на прѣдсѣдатель на Народното Събрание непрѣмънно трѣбва да става по тайно гласоподаване; иначе, не може и да бѣде и не е бивало. Тѣй щото, не може и да се взима рѣшение за явно гласоподаване.

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Въпросътъ, който се повдига за начина на избирането прѣдсѣдатель на Народното Събрание не е умѣстенъ, защото никога прѣдсѣдательтъ не се е избиралъ съ явно гласоподаване.

Г-да прѣдставители! Прѣди да ви дамъ отпускъ за да си пригответе бюлетинитѣ за избиране на прѣдсѣдатель на настоящето Народное Събрание, моля ви да изслушате една моя бѣлѣжка, която искамъ да направя и която вървамъ, никой отъ васъ нѣма да намѣри за лоша, за неумѣстна. Искамъ да направя първо бѣлѣжката, че у насъ, българитѣ, а впрочемъ не само у българитѣ, но въ всички християнски на свѣта народи, всѣкога, когато захванатъ да вършатъ нѣкоя работа, особено такава, каквато е тая на Народното Събрание, всѣкога гледатъ да ѣж захващатъ дѣлниченъ день, а не въ недѣленъ, празниченъ день.

Това е едното, което искахъ да забѣлѣжя.

Втората бѣлѣжка, която искамъ да направя, е тая, че у насъ, като народъ християнски, тая работа не трѣбваше да се започва, прѣди да се вземе Божието благословение; сирѣчь, трѣбваше да се повика свещеникъ или владика за да извърши нуждитѣ трѣби, да прочете потрѣбнитѣ по случая молитви и да пригласи Божието благословение въ начинанието на прѣдстоящитѣ на Народното Събрание работи. Въ първитѣ години, слѣдъ освобождението на България, при отварянието на Народното Събрание това нѣщо се е изпълнявало; сирѣчь, нито се е отваряло Събранието въ недѣленъ день, нито се е захващало работа, безъ да е било пригласявано прѣдварително Божието благословение. Отъ нѣколко години на самъ откриванието на Народното Събрание и захващанието работа почна да става въ недѣленъ день, а за да не става това, то е работа на министерството. Като исказвамъ това, искамъ да помоля да се вземе то подъ бѣлѣжка, тѣй щото другъ пътъ, когато се отваря Народното Събрание, да се не отваря въ недѣленъ день, когато въ този день всѣки трѣбва да си почива, а да се отваря въ дѣлниченъ день и да се отваря всѣкога, слѣдъ като се поиска Божието благословение.

Това искахъ да кажа, прѣди да почнемъ работа.

Сега давамъ $1\frac{1}{4}$ часъ отпускъ, за да си пригответе, г-да прѣдставители, бюлетинитѣ за избирането най-напрѣдъ на прѣдсѣдатель.

Министръ Димитръ Грековъ: Г-да! Въпросътъ, който се повдигна отъ г-на Цанкова, за да се не работи въ недѣленъ день, азъ мислѣхъ че може да бѣде и умѣстенъ; но, и безъ това, днеска Народното Събрание асж работа не върши: днеска става тържественното отваряние на Народное Събрание, и менъ ми се чини, че като всѣко тържество, по му прилича да е въ празниченъ, отъ колкото въ дѣлниченъ день. (Гласове: Вѣрно!)

Сега, ако днеска пристѣпваме къмъ избиране бюро на Народно Събрание, то го правимъ зарадъ туй, защото отъ откриванието на I-то Обикновено Народно Събрание въ София таквоятъ тълкувание се даде на чл. 88-й отъ нашата Конституция. Каза се тогазъ, като станж дума какъ трѣбва да се разбира думата веднага, че щомъ стане тържественното отваряние на Народното Събрание веднага трѣбва да се пристѣпи къмъ избирането на бюро. Тази практика се е слѣдвала въ продължение на много години и всѣки пътъ се е постѣпвало така, именно, че когато Народното Събрание е имало да избира прѣдсѣдатель и подпрѣдсѣдатели, тия избори сж ставали веднага слѣдъ откриванието на Народното Събрание.

Уважаемиятъ г-нъ Цанковъ ми заяви тази сутринъ, че желателно би било, прѣди да се почне работа, да се вземе Божието благословение, да се извърши тукъ, въ Събранието, единъ молебенъ, единъ водосветъ. Това желание на г-на Цанкова азъ съобщихъ на моитѣ другари и всинца останажме съгласни, да се извърши молебенъ. Най-сетнѣ нека се въведе този редъ и у насъ. До сега, до колкото азъ помня, такава нѣщо не е ставало. Само въ първитѣ години, въ начало още, единъ или два пъти е ставало това, ми се чини: веднажъ когато се отваряше учредителното Народное Събрание, въ Търново, и втори пътъ когато се откриваше Събранието, което избра първия Български Князь. Тогазъ водосветъ въ Събранието нѣмаше, но имаше молебенъ въ църквата Св. „Четиридесетъ Мъченици“, ако паметъта не ме лъжи, на който присѣствувахъ всички прѣдставители на Събранието. Отъ тамъ на сетнѣ, никога, мислѣхъ, такава нѣщо не е ставало. Ние сме православенъ народъ; имаме обичай, че когато се почва едно дѣло, всѣкога да се иска Божието благословение чрѣзъ прѣдставителитѣ на църквата. Не е лошо да се въведе тоя обичай и при откриванието на Народното Събрание, при откриванието даже на всѣка сесия на Народното Събрание, прѣди да се пристѣпи къмъ работа, да става единъ молебенъ.

Туй нѣщо се рѣши и азъ ще ви моля, утрѣ, въ $10\frac{1}{2}$ часътъ прѣди обѣдъ, да заповѣдате тукъ, въ Народното Събрание, гдѣто ще се отслужи единъ молебенъ и водосветъ.

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Слѣдователно, почитаемото министерство ще вземе инициативата да пригласи.

Министръ Димитръ Грековъ: То е направило вече и распореждане — всичко е наредено.

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Давамъ 15 минути отпускъ на г-да прѣдставителитѣ, за да си приготвятъ бюлетинитѣ.

(Слѣдъ отпускъ.)

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: (Звъни.) Засѣданието се продължава.

Моля г-на първия секретаръ да покаже на г-да народнитѣ прѣдставители кутията, въ която ще се пуцатъ бюлетинитѣ, да ли е праздна.

Секретаръ Йовъ Титоровъ: (Показва кутията праздна.)

Христо Конкилевъ: Азъ мисля, че трѣбва да се избѣржтъ двама прѣбройчици. (Министръ Петръ Пешевъ: Двама провѣрители трѣбватъ!) И прѣдлагамъ да ги избере г-нъ прѣдсѣдателтъ.

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Въ таквъ случай за провѣрители прѣдлагамъ г. г. Конкилева и Д-ръ Генадиева. (Гласове: Приети! — Г. г. Конкилевъ и Д-ръ Генадиевъ заематъ мѣстата си.)

Г-нъ секретарьтъ Йовъ Титоровъ ще чете имената на г-да народнитѣ прѣдставители едно по едно и тѣ ще дохождатъ да пущатъ бюлетинитѣ си за избиранieto, както казахъ, само на прѣдсѣдателъ.

Секретарь Йовъ Титоровъ: (Чете.) Атанасъ П. Краевъ, Атанасъ А. Буровъ, Александръ Арсениевъ, Алекси Филиповъ, Алекси Болджийски, Алекси п. Ангеловъ, Апостолъ Сарж-Ивановъ, А. Крушковъ, Александръ Людскановъ, Д-ръ Андрѣй Ходжевъ, Ахмедъ Хаджрчалъ, Ахмедъ Картовъ, Божилъ Райновъ, Бончо Радановъ, Боню Луиговъ, Д-ръ Василь Радославовъ, Владимиръ Недѣлевъ, Василь Ранковъ, Василь Кънчевъ, Василь Панадопуло, В. Стефовъ, Д-ръ Василь Дочевъ, Василь Ив. Димчевъ, Вълко х. Теневъ, Вълко Нейчовъ, Григоръ Д. Начовичъ, Гапо Чолаковъ, Георги Д. Великовъ, Георги Шиваровъ, Георги Ив. Минчевъ, Гого Кръстевъ, Господинъ Байновъ, Димитръ Грековъ, Димитръ Тончевъ, Д-ръ Димитръ К. Вачовъ, Димитръ Петковъ, Д-ръ Димитръ Теодоровъ, Димитръ Т. Барзовъ, Димитръ В. Мантовъ, Драганъ Цанковъ, Дамянъ Цековъ, Димитръ Ризовъ, Димитръ М. Яблански, Дянко Ив. Коджабашевъ, Димитръ Маламеновъ, Донко Г. Анчевъ, Димитръ Благоевъ, Деню Маневъ, Жеко Стояновъ, Желѣзко Петковъ, Жечо А. Бакаловъ, Захарий Митовъ, Иванъ Я. Поповъ, Иванъ Мандиковъ, Йовъ Титоровъ, Илия Стоковъ, Йовчо Теневъ, Иванъ х. Рачевъ, Иванъ С. Киревъ, Иванъ Балтаджиевъ, Иванъ Златковъ, Иванъ Бѣлиповъ, Иванъ Московъ, Исмаиль Чаушъ Алиевъ, Коста Ранковъ, Константинъ Апостоловъ, Константинъ Панайотовъ, Константинъ Янчевъ, Константинъ х. Калчевъ, Константинъ Досевъ, Кирилъ х. Яневъ, Коста Арсениевъ, (Гласове: Нѣма го!) Д-ръ Константинъ Стоиловъ, К. Аврамовъ, Лазаръ Дуковъ, Д-ръ Лазаръ Дагоровъ, Михаилъ Теневъ, Марко Велевъ, Мипчо Нейчовъ, Миланъ Макавѣевъ, Михаилъ Сарафовъ, Милу С. Балтовъ, Михаилъ Такевъ, Мутишъ Мустафовъ, Мустафа Тахчи Шерифовъ, Д-ръ Никола Генадиевъ, Никифоръ Влаевъ, Ненко Храповъ, Никола Рухчевъ, Никола Йонковъ-Владикинъ, Никола Ценевъ, Никола Странски, Никола Нейчовъ, Найчо Цановъ, Никола Гемиджийски, Несторъ К. Абаджиевъ, Н. Константиновъ, Недѣлчо Поповъ, Никола Ю. Бакаловъ, Никола Хр. Габровски, Никола Бакевъ, Осмапъ-Бей Сали-Беевъ, Петръ Пешевъ, Д-ръ Пеню Диячевъ, Папайотъ Г. Чорбаджиевъ, Д-ръ Петръ Гудевъ, Петко Каравеловъ, Петко Кочанковъ, Петръ Н. Даскаловъ, Руси Маловъ, Д-ръ Сава Иванчовъ, Страти Димитровъ, Симеонъ И. Казанджиевъ, Стефанъ Калжновъ, (Гласове: Поминжлъ се!) Стефанъ Къойбашиевъ, Станю Ранделовъ, Стефанъ П. Недевъ, Стоянъ Ценовъ, Стефанъ Таневъ, Стефанъ Поповъ, Сабри-Бей Салимовъ, Сотиръ Календеровъ, Славчо Бабаджановъ, Спасъ Ивановъ, Д-ръ Стоянъ Дапевъ, Стефанъ Хр. Савовъ, Стоянъ Ив. Стоиповъ, Тодоръ Иванчовъ, Тодоръ Та-

баковъ, Тодоръ Хр. Щирковъ, Тодоръ Мирковичъ, (Гласове: Нѣма го!) Тодоръ Шипковъ, Тодоръ Георгиевъ, Тодоръ Михайловъ, Тома С. Ванчевъ, Тодоръ Атанасовъ, Д-ръ Ф. Симеоновъ, Христо Г. Поповъ, Христо Паназовъ, Халилъ Карамустафовъ, Д-ръ Христо Юрдаповъ, Христо П. Славейковъ, Христо К. Хаджиевъ, Христо Конкилевъ, Христо М. Топузановъ, Цвѣтко Кара-Ивановъ, Цвѣтко Таслаковъ, х. Шемшединъ Лятифовъ, Янко Сакъзевъ и Я. Д. Матакиевъ.

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Всички г-да народни прѣдставители сж гласували, съ исключение на трима, а именно: Стефанъ Калжновъ, който е починалъ, Александръ Арсениевъ, който билъ боленъ и Тодоръ Мирковичъ, който отсъствува. Споредъ списъка, който имаме тукъ, всички народни прѣдставители сж 150 души, отъ които, като не сж гласували трима, оставатъ 147 души гласувалшитѣ.

Моля г-да прѣбройтелитѣ да прѣброжтъ пуснатитѣ бюлетини.

Прѣбройтель Христо Конкилевъ: (Слѣдъ прѣброяването на бюлетинитѣ.) 147 бюлетини се оказахж въ кутията; значи, вѣрно е числото имъ споредъ числото на гласувалитѣ г-да прѣдставители.

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Има ли пѣкой народенъ прѣдставитель, на когото името да не се е споменъло? (Никой не се обажда.) Ще каже, всички сж гласували.

Моля г-да прѣбройтелитѣ да прочетжтъ бюлетинитѣ.

Прѣбройтель Христо Конкилевъ: (Слѣдъ прочитанието на бюлетинитѣ.) За г-на Д-ръ Димитръ К. Вачовъ сж гласували 86 души; оказахж се 58 бюлетини бѣли, една подадена за г-на Гапо Чолаковъ и други двѣ бюлетини, които сж турени една въ друга, и отъ които, значи, само едната, по-горната, трѣбва да се прочете, а втората не. (Гласове: Да се види какво съдържатъ!)

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Числото на прочетенитѣ бюлетини е 145; слѣдователно, и двѣтѣ бюлетини трѣбва да се прочетжтъ, защото 147 души сж гласували.

Прѣбройтель Христо Конкилевъ: (Слѣдъ прочитанието на двѣтѣ бюлетини.) Първата е бѣла, а втората е за г-на Д-ръ Димитръ К. Вачовъ. Въ таквъ случай, числото на гласовѣтѣ, подадени за г-на Вачова, става 87.

Прѣдсѣдателствующий Драганъ Цанковъ: Г-да! Отъ отчета, който даватъ г-да прѣбройтелитѣ, излиза, че г-нъ Д-ръ Димитръ К. Вачовъ е получилъ 87 гласа, бѣли бюлетини сж били подадени 59 и г-нъ Гапо Чолаковъ е получилъ единъ гласъ. Тѣй щото, за постояненъ прѣдсѣдател на Х-то Обикновенно Народно Събрание е избранъ съ 87 гласа г-нъ Д-ръ Димитръ К. Вачовъ, когото умолявамъ да земе мѣстото си. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания.)

(Прѣдсѣдателското мѣсто заема Д-ръ Димитръ К. Вачовъ.)

Прѣдсѣдател Д-ръ Димитръ К. Вачовъ: Г-да прѣдставители! Азъ съмъ толкозъ силно трогнатъ отъ вашето довѣрие, съ ковто ме удостоихте, да бѣджъ вашъ прѣдсѣ-

датель, щото липсват ми думи, съ които да искажж своята благодарност. Ще кажж само, че сърдечно ви благодаржж, като ви общавамъ, че ще се старажж да изпълнжж точно и вѣрно задачата, съ която ме натоварвате. Колкото и да съмъ удостоенъ съ довѣрието само на едно болшинство отъ 87 гласа, нѣма да забравжж обаче, че съмъ длъженъ, като прѣдсѣдатель на Народното Събрание, да обръщамъ еднакво внимание на всички народни прѣдставители — и на тия, които не сжж ме удостоили съ довѣрието си. (Димитръ Ризовъ: Вземаме актъ отъ това!) Безпристрастието, което се налага на единъ прѣдсѣдатель на Народното Събрание, ще ми е първата задача при воденито на дебатитѣ. Помнете думитѣ ми и бждете увѣрени, че отъ тѣхъ нѣма да се отклонжж. Ще моля, обаче, както тия, които ме удостоихъ съ довѣрието си, така и ония, които пуснахъ бѣли бюлетини, да влѣзжж въ положението на народния прѣдставителъ, да зачитатъ достойнството на народния прѣдставителъ, за да можемъ да искараме благополучно задачата, която ни е възложена отъ нашитѣ избиратели и която ни се възлага, както чухте неотдавна, и отъ Негово Царско Височество. Упованъ, прочее, на васъ, и на вашата мъдростъ и самоуважение, азъ общавамъ още веднажъ, че ще воджж дебатитѣ на Народното Събрание безпристрастно, безъ да се увличамъ отъ едно или друго направление, макаръ и да принадлежж на болшинството на Народното Събрание. (Ржкоплѣскание.)

Съгласно съ чл. 88-й на Конституцията, прѣдлжжж да се избержжж веднага, подиръ избора на прѣдсѣдателя, подпрѣдсѣдателитѣ на Народното Събрание. Прѣди да ви приканжж къмъ гласоподавание, длъженъ съмъ да заблѣжж, че е установенъ единъ парламентаренъ редъ, кажете отъ прѣдидущитѣ събрания, кажете отъ държавния бюджетъ, щото подпрѣдсѣдателитѣ на Народното Събрание да сжж троица. Затуй, ще ви моля да си напишете бюлетинитѣ и да се почне веднага избиранито на тримата подпрѣдсѣдатели.

Михаилъ Такевъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ прѣдсѣдательтъ каза, че намъ се налага длъжността, както отъ Конституцията, така и отъ бюджета, да изберемъ днесъ трима подпрѣдсѣдатели на Народното Събрание; именно, азъ, като исхождамъ отъ втората негова точка, като исхождамъ отъ бюджетни съображения, ще кажж, че не ни трѣбватъ трима подпрѣдсѣдатели, защото заблѣжете, тѣ сжж съпроводени съ особенни разноси — всѣки единъ отъ тѣхъ ще получава едно добавъчно възнаграждение отъ 1.500 л. А пъкъ вие, г-да прѣдставители, знаете кое ни е докарало тукъ — банкрутското състояние на страната. Затова, първото нѣщо, което трѣбва да направимъ, е да направимъ всячки възможни съкращения и намаления, които да оправдажжт нашето призовавание тукъ. Ето защо, азъ желяж, безъ да мисли нѣкой, че искамъ да оскърбявамъ или да правжж шикани, да гласувате за двама подпрѣдсѣдатели. (Единъ прѣдставителъ: Стига единъ!) Има гласове, които казватъ, че е достатъченъ само единъ. Азъ съмъ напълно съгласенъ да бжде и единъ, защото съ това ще направимъ тъкмо 3.000 л. икономия. Азъ вѣрвамъ, че почи-

таемото болшинство ще се съгласи на това, като помисли, че съ това не се гони никаква партизанска цѣль. Азъ прѣдлагамъ да се избержжж двама, а пъкъ ако има нѣкои които да поддържатъ да бжде единъ, азъ съмъ наклоненъ да го приемжж.

Може би ще ми се каже, че това е вече установено отъ прѣдидущето Събрание; но, г-да, то не е писано въ Конституцията, не е писано въ никакъвъ законъ. Ще кажжж, има го въ Правилника на Народното Събрание; но всѣко Народно Събрание е суверенно да отмѣнява распорежданията на своя правилникъ, особено тамъ, гдѣто има да се прави икономия. Ние, ако рѣшимъ да бжджж двама подпрѣдсѣдателитѣ или единъ, не само нѣма да има какво накрънение на Конституцията и правилника, но съ това ще покажемъ, че се въодушевяваме отъ добри идеи. Затова, да не ви стѣснява правилникътъ, каквото нѣщо въ случая не съществува, щомъ нѣма нѣкакъвъ специаленъ законъ за това.

Христо Конкилевъ: Азъ, ако взехъ думата, то бѣше именно по тоя въпросъ; но слѣдъ хубавитѣ думи, исказани отъ г-на Такева, считамъ за ненуждно да говоржж. Толкова събрания е имало до сега, винаги подпрѣдсѣдателитѣ сжж били двама, а не трима; затуй, да се съгласимъ да бжджж двама, за да не се товари бюджетътъ.

Миланъ Макавѣвъ: Прѣдложението на г-на Такева бѣше много удачно, защото единственното му основание е икономията. Ако е работа да се икономисатъ 1.500 л. и единственното основание за да се не избиратъ трима подпрѣдсѣдатели е това, този мотивъ не е толкова силенъ, затова, защото съ икономисването на 1.500 л., ние ще отмѣнимъ единъ законъ, какъвто е бюджетътъ, който законъ, на всѣки случай, може да се отмѣни не по тоя начинъ, но по начинъ опрѣдѣленъ въ правилника и Конституцията. Въ случая, това може би не е толкова важно, колкото сжж важни съображенията, по които и по-рано сжж избирани трима подпрѣдсѣдатели. Тази извънредна сесия, освѣнъ гдѣто ще има една голѣма работа съ провѣрката на изборитѣ, които, по всѣка вѣроятност, ще отнемжжж половина отъ врѣмето ни, отъ една страна, отъ друга — важнитѣ въпроси по договоритѣ ще отнемжжж врѣме, пъкъ, ако щете, и сили физически, както отъ прѣдставителството, така и въ лицето на бюрото, именно прѣдсѣдательтъ и подпрѣдсѣдателитѣ. Ето защо, тия съображения, които сжж имали прѣдъ видъ мнжжлитѣ народни събрания, ако ние се убѣдимъ, че липсватъ, или може да се анулиратъ, естествено е, че такова прѣдложение може да се разгледа, но то трѣбва да се разгледа по особенъ редъ и начинъ, да бжде разрѣшено, слѣдъ като се направи нуждното законодателно прѣдложение, най-вече при вотиранито на бюджета. Ето защо, такова искание, споредъ мене, за сега не е на мѣстото си.

Вълко Нейчовъ: Г-да! Мисля, че много малко има да се каже по тоя въпросъ. Той е отъ такава ясностъ, че не търпи такива дълги дебати. На болшинството на Х-то Обикновено Народно Събрание, повикапо, както каза Пещерскиятъ прѣдставителъ, г-нъ Такевъ, въ извънредни обстоятелства, да рѣши финансовата и икономическа криза у насъ, налага му се естествено длъжността да покаже

още въ началото на населението, на избирателитѣ, че се въодушевява отъ духа на икономия. Икономия не може да се направи въ бюджета, освѣнъ подъ условие, да се направи икономия въ персонала. И болшинството на X-то Обикновенно Народно Сѣбрание ще ознаменува своята дѣятелностъ, като не избере единъ подпрѣсѣдателъ.

Цвѣтко Таслаковъ: Въпросътъ, който повдигна г-нъ Такевъ, е доста важенъ, като се има прѣдъ видъ, както каза той, финансовото положение на страната, въ което ти се намира днесъ, и настроението на хората, които сж ни пратили тукъ. Колкото се отнася до формалната страна на въпроса, за който говори г-нъ Макавѣевъ, азъ ще му кажъ да се остави отъ тоя меракъ. Като се има прѣдъ видъ, че нито въ Конституцията, нито въ правилника, не е установено да бждатъ подпрѣсѣдателитѣ трима; като се има прѣдъ видъ дългата практика, която народнитѣ сѣбрания сж имали отъ 20 години насамъ, като сж избирали по двама подпрѣсѣдатели, освѣнъ бившата Камара, когато сж били избрани трима — мислжъ, ще се съгласите да бждатъ избрани само двама подпрѣсѣдатели. Когато тоя въпросъ се рѣшаваше въ минжлото Сѣбрание, по една случайностъ, азъ бѣхъ тукъ и можахъ да разбержъ, че се избраха трима подпрѣсѣдатели не за друго, не за пѣкаква цѣль, не че има работа повече, но за туй, че имаше разногласие по избора на двамата подпрѣсѣдатели и за да се удовлетвори нѣкои честолубия. Вие, ако провѣрите между прѣдставителитѣ, които сж били тогава въ Камарата, ще повѣрвате тая истина.

Колкото се отнася до това, че щѣло да има много работа по провѣрката на изборитѣ, азъ ще отговоржъ на г-на Макавѣева, че този мотивъ не заслужа никакво внимание, защото провѣрката на изборитѣ не се върши отъ подпрѣсѣдателитѣ, а отъ нарочно избрана за това комисия. Ако имаме повече работа, ще изберемъ повече комисии и повече членове. Да казваме, че подпрѣсѣдателитѣ сж натоварени съ тая работа, мислжъ, че не е умѣстно, защото тѣ нѣматъ никаква друга работа, освѣнъ да замѣстватъ прѣсѣдатели, когато той отсъствува. Азъ ще ви моля да се облѣчемъ въ идеята, че българскиятъ народъ, нашиятъ и вашитѣ избиратели, искатъ отъ насъ икономии, да не се спираме прѣдъ никакви формалности, щомъ е работата да правимъ икономии; да покажемъ на избирателитѣ си, че когато сме агитирали, не сме ги лѣгали. Тази малка икономия отъ 1.500 л. ще се отрази много добрѣ на нашиятъ избиратели. Това ще бжде началото, което ще покаже какъвъ ще бжде краятъ.

Найчо Цановъ: Г-да прѣдставители! Още звучатъ въ ушитѣ ни, думитѣ, произнесени отъ височината на Княжеския тронъ. Князьтъ казва въ Тронното Слово „вамъ е добрѣ известно трудното финансово положение на страната, което прѣдизвиква оттеглянието на бившето министерство“, трудното финансово положение, което се продължава до настоящата минута и което не се знае кога ще се свърши. Значи, ако това сж думи, отъ които трѣбва да произлѣзе известенъ ефектъ, ако трѣбва да внимнемъ въ онова намѣрение, което правителството, чрѣзъ Тронната Рѣчь, иска да прокара

въ Народното Сѣбрание, мислжъ, че трѣбва да се въодушевимъ отъ идеята, щото тия думи да ти въплотимъ, да имъ дадемъ тѣло и душа. За да можемъ да направимъ това, необходимо е да почнемъ да правимъ икономии всѣкждѣ, кждѣто намѣримъ за необходимо, кждѣто намѣримъ за възможно. Каза се тукъ: какво ще бжде, ако направимъ икономии отъ 1.500 или 3.000 л.? Г-да! Трудното финансово положение, въ което се намира нашата държава, произлиза не отъ друго, а отъ това, че ние сме харчили тамъ, гдѣто не е трѣбвало, че сме създавали все по-вече и по-вече служби, било тукъ въ оградата на Народното Сѣбрание, било вънъ въ другитѣ учреждения.

Каза се тукъ отъ прѣдговорившитѣ, по кои причини въ минжлото Сѣбрание е имало трима подпрѣсѣдатели и това е фактъ, който ще се признае отъ всички г-да, които бѣхж прѣдставители, въ закритото вече IX-о Обикновенно Народно Сѣбрание. Отъ освобождението и до откриваннето на IX-то Обикновенно Народно Сѣбрание, постоянно сме имали по двама подпрѣсѣдатели въ бюрото и азъ мислжъ, че никой не е дошълъ до това убѣждение, че съ същото число подпрѣсѣдатели не е възможно да върви успѣшно работата. Ако IX-то Обикновенно Народно Сѣбрание избра и трети подпрѣсѣдателъ, то бѣше само да се удовлетвори едно честолубие. Сега, ако мислите, ако искате да удовлетворите, може би, пакъ едно честолубие и поради това да прокарате и въ X-то Обикновенно Народно Сѣбрание същото нѣщо, приемоте да бждатъ трима подпрѣсѣдателитѣ; по съ това вие нѣма да бждете послѣдователи на Тронното Слово, което отдевъ се прочете, а именно да избавите България отъ трудното финансово положение. Слѣдователно, азъ се присѣдинявамъ къмъ думитѣ на прѣдговорившитѣ и вѣрвамъ, че вие ще се съгласите да направите единъ актъ на политическа мъдростъ, ако почнете да правите икономии още отъ тукъ, като рѣшите да изберете намѣсто трима, двама подпрѣсѣдатели. Никакви формалности нѣма и не могатъ да ви стѣсняватъ, защото Народното Сѣбрание е суверенъ въ своитѣ права, въ своитѣ длъжности. Нито правилникътъ, нито Конституцията, нито пѣкъ другъ нѣкой законъ ни задължава да избираме трима или двама подпрѣсѣдатели. Вземете чл. 26-й отъ Правилника за вътрѣшния редъ и вие ще видите, че въ него се говори за избирание само на подпрѣсѣдатели; нищо не се говори да ли трѣбва да бждатъ двама или трима. Сега, само за туй, че е казано въ бюджета трима подпрѣсѣдатели, трѣбва ли да гласуваме и за трети подпрѣсѣдателъ, когато е признато вече, че нѣма нужда отъ него? Никакви формалности не трѣбва да ви задължаватъ даже и тогава, когато има изрично постановление въ правилника, защото правилникътъ е създаденъ отъ насъ и ние всѣкога можемъ да го отмѣняваме. Въ дадения случай такова нѣщо не съществува и ние сме свободни да изберемъ колкото щемъ подпрѣсѣдатели.

Михаилъ Такевъ: Г-да прѣдставители! Азъ никога не вѣрвахъ, че можеше да искаже такова мнѣние уважаемиятъ нашъ колега г-нъ Макавѣевъ, съ когото много добрѣ се разбирахме прѣзъ 1894, 1895 и 1896 год., а пѣкъ днесъ

не можемъ да се разберемъ. И не можемъ да се разберемъ кога? — Тогава именно, когато сме повикани да се разберемъ върху единъ въпросъ, който е служилъ и нему, и намъ на всинца ни, па и на самото министерство, да дойдемъ тукъ, съ който сме си служили, за да можемъ да прокараме своитѣ кандидатури прѣдъ българския народъ, като му обѣщавахме, че ние нѣма да бждемъ като онова IX полицейско и разсипническо Събрание, че ние нѣма да бждемъ разсипници, като онова министерство, което докара България до това дередже, че ще искаме отъ всѣкъждъ да направимъ възможнитѣ икономии, които да искаратъ българския народъ отъ това лошо финансово положение. Понеже ние всинца сме дошли тукъ само върху тази база, не може да става и дума, не може да става и споръ и нашиятъ уважаемъ другаръ, г-нъ Макавѣевъ, да отиде до тамъ, щото да постави такъвъ аргументъ, че работата ни ще бжде толкова голѣма, щото ще обрѣмени нашитѣ подпрѣдсѣдатели прѣзъ тия 10—12 дена, прѣзъ които ние ще има да засѣдаваме, и че заради това трѣбва да изберемъ трима подпрѣдсѣдатели. Какъ? Нима това е мотивировката да има трима подпрѣдсѣдатели — че щѣли да се уморѣтъ другитѣ двама подпрѣдсѣдатели? Нѣма съмнѣние, че това не може да бжде мотивътъ. Другъ може да бжде мотивътъ, а не тоя. Пише го, казва г-нъ Макавѣевъ въ бюджета. Г-нъ Макавѣевъ има фактическа грѣшка. За да не бждемъ голословенъ, азъ взехъ бюджета и ето какво е казано въ него на страница девета: (Чете) „Глава III. *Народно Събрание*. § 4. За съдържание на Народното Събрание: а) пжтни на народнитѣ прѣдставители 25.000 л., б) дневни на сжщитѣ (по 20 л. на день) 212.000 л., в) прѣдставителни на прѣдсѣдателя (3.000 л.) и *подпрѣдсѣдателитѣ* (по 1.500 л.) 7.500 л.“ Точка. Нигдѣ не е казано, че непрѣмѣнно подпрѣдсѣдателитѣ трѣбва да бждѣтъ двама, трима или петъ души. Прѣдвиждатъ се 4.500 л. за трима подпрѣдсѣдатели по 1.500 л.; но ние не пазначаваме толкова и разликата остава икономия. Напримѣръ, прѣдвиждатъ се трима подначалници въ Министерството на Правосъднieto, но министрътъ назначава двама, защото нѣма работа. Немá ще укоримъ министра, че е икономисалъ 5.000 л.? Така ще направимъ и тука: ако признаемъ, че нѣма нужда отъ още единъ подпрѣдсѣдатель и изберемъ само двама, немá ще направимъ нѣкакво закононарушение? Прѣдвиждатъ се толкова. Прѣдвиждатъ се за да не може да се отива по-нагорѣ, но по-надолу може да се отива. Въ бюджета се прѣдвиждатъ да рѣчемъ 18.000 л. да получава единъ министръ, но, ако той приеме да получава само 16.000 л. ще му се сърдимъ ли? За това не може да бжде и рѣчь, че става нѣкакво закононарушение, ако въ бюджета сж прѣвидени 4.500 л., а пѣкъ ние рѣшимъ да се даджѣ само 3.000 л. на двама подпрѣдсѣдатели. Ако се не лѣжж, г-нъ Министрътъ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла е направилъ една стѣпка въ това отношение. Той е съкратилъ помощницитѣ на околийскитѣ началници и за това, разбира се, нѣма да го укоримъ, а ще го похвалимъ, защото е направилъ икономия. Той е направилъ и други икономии, които на врѣмето си ще ги споменемъ. Всичко, което е направено за облекчение на населението, трѣбва да служи

като похвала на министерството, а не да се счита, че съ туй е станжло нѣкакво нарушение на нѣкакъвъ законъ или на бюджета. Ето защо, азъ ще ви моля, безъ да се колебае, да гласувате само за двама подпрѣдсѣдатели съ единственната перспектива, че отъ тукъ ще почнемъ икономитѣ. Това ще има голѣмо нравствено значение, защото ще докажемъ, че изпълняваме дълга си тѣй, както трѣбва, като почваме най-напрѣдъ отъ насъ. Утрѣ или други день ще поговоримъ и за нашитѣ дневни пари, защото всички признаваме, че България се намира въ много незавидно финансово положение. Ние трѣбва да направимъ това, защото се намираме въ такова безисходно положение, щото дългѣтъ ни къмъ отечеството ни застави да почнемъ съ възможнитѣ икономии въ бюджета. Възможно е да утвърдимъ или да не утвърдимъ договоритѣ, но, за да не би да се намѣримъ въ безисходно положение, ние — повтарямъ го — трѣбва да почнемъ съ възможнитѣ икономии въ бюджета. Независимо отъ туй, съ тоя вотъ народѣтъ ще узнае, че въ това X Обикновено Народно Събрание, на което се възлагатъ толкова надѣжди, както отъ Короната, тѣй и отъ българския народъ, вѣе духътъ на пестеливостъ, на икономия и на съзнанието, че България се намира прѣдъ прага на държавния фалиментъ. Ето защо, безъ да ви отегчавамъ повече, азъ ще ви моля, безъ да мислите, че се нажърнява нѣкакво честолюбие, да гласувате само за двама подпрѣдсѣдатели.

Прѣдсѣдатель: Попеже, г-да прѣдставители, въпросѣтъ е само, да ли двама или трима подпрѣдсѣдателитѣ да бждѣтъ, ще ви дамъ думата, но ще ви помоля да не бждете много дълги.

Дамянъ Цековъ: Отказвамъ се.

Министръ Д-ръ Василъ Радославовъ: Радвамъ се, че много отъ прѣдставителитѣ, които сж на лѣвицата, дохождатъ да поддържатъ нашата програма. — програмата на министерството, въ която обѣщаваме икономии въ бюджета. Обаче, реформитѣ въ бюджета ще направимъ тогажъ, когато му дойде врѣмето, а не при тоя случай. Сега, г-да прѣдставители, азъ не знажъ защо свързвате мѣстата на подпрѣдсѣдателитѣ съ тия 1.500 л. Защото тия пари не сж заплата на подпрѣдсѣдателитѣ за почетното мѣсто, което имъ дава народното прѣдставителство; тия пари сж само прѣдставителни. Отъ друга страна, още не се знае, кой ще бжде избранъ на тая почетна длѣжностъ. Възможно е за подпрѣдсѣдатели да бждѣтъ избрани нѣкои отъ лѣвицата. (Гласове отъ лѣвицата: Не щемъ, не щемъ!) Но азъ съмъ убѣденъ, че ако вие бждете избрани, нѣма да получавате прѣдставителни; вие ще се откажете отъ тѣхъ. Ето защо, ще ви моля да не свързвате въпроса за почетнитѣ мѣста въ Народното Събрание съ тия 1.500 л., които, както ви казахъ, не сж заплата. Азъ знажъ, че вие всички ще се откажете и отъ дневнитѣ си пари даже, защото сте избрани отъ народа и защото сте дошли тукъ да правите икономии; това много ще ме възрадва. Но сега, по единъ такъвъ въпросъ, който е разрѣшенъ отъ чл. 88-й отъ Конституцията. . . (Никола Хр. Габровски: Не е разрѣшенъ! Не е казано тамъ трима подпрѣдсѣдатели! — Христо П. Славейковъ: Още веднажъ

прочетете члена. Д-ръ Никола Геннадиевъ: Казано е „подпрѣсѣдатели“. Казано е подпрѣсѣдатели; значи, двама ли ще бѣдѣтъ или трима, или четирма, зависи отъ васъ, а пъкъ ще ли приемѣтъ прѣдставителнитѣ си пари или не г-да подпрѣсѣдателитѣ зависи отъ тѣхъ. Защо, прочее, се толкозъ много боите? (Димитъръ Ризовъ: Искаме да дадемъ тонъ на своята мисия!) Този въпросъ е маловаженъ; той е разрѣшенъ: (Христо П. Славейковъ: Кѣдѣ е разрѣшенъ? Въ клуба на либералната партия ли?) Разрѣшенъ е отъ Конституцията, отъ правилника на Народното Събрание, както и отъ бюджета. Сега нека пристѣпимъ къмъ изборъ, и които иматъ болшинство, тѣ ще се явятъ на подпрѣсѣдателскитѣ мѣста съ прѣдставителни пари, или безъ тѣхъ. (Никола Хр. Габровски: Когато бѣхте въ опозиция, друго говорѣше г-нъ Краевъ!) Това, което вие сега захващате, ние сме го минжали още прѣди 15 години! (Гласове отъ лѣвицата: Тѣй ли?) Да, тѣй е! Тежко ви като търсите да се прѣпоржчате на българския народъ, че само вие сте искали да направите една икономия даже и отъ 1.500 л! (Найчо Цановъ: Капка по капка, събира се!) Напраздно се прѣпоржчвате. Това е просто шамарма отъ ваша страна! (Прѣрѣкание.) Прочее моля г-да прѣдставителитѣ, да иматъ прѣдъ видъ Конституцията, и нека се пристѣпи къмъ избора на трима подпрѣсѣдатели, както е редътъ.

Христо П. Славейковъ: И г-нъ Краевъ минжлата година поддържаше това!

Никола Хр. Габровски: Когато бѣхте въ опозиция вие поддържахте това, което ние искаме сега, а сега не ви иде на смѣтката! Вие имате двѣ програми: една — когато сте на властъ, и друга — когато сте въ опозиция!

Прѣсѣдатель: Г-нъ Шишковъ има думата!

Тодоръ Шишковъ: Г-да прѣдставители! Въпросътъ, който се повдигна отъ г-на Такева и който се разисква сега въ Събранието, е единъ въпросъ, който подлѣжи повечето на бюджета, отъ колкото на правилника. Азъ имамъ прѣдъ себе си Конституцията, имамъ така сѣщо и правилника отъ 1893 год., както и единъ проектъ за попълнение на този правилникъ, който проектъ не носи никаква дата. Но понеже въпросътъ, който се повдигна отъ г-на Такева, е единъ въпросъ, който се отнася до правилника, азъ не мисля, че трѣбва да го смѣваме съ другъ единъ въпросъ, който ще се разисква другъ пѣтъ, именно, когато дойде врѣме да се разглежда и приема бюджетътъ. Идеята за икономия, която движеше г-на Такева, както каза и г-нъ Радославовъ, е идея на цѣлото Народно Събрание, и когато дойде врѣме да се разисква въ бюджета, тогазъ всѣки ще разбере, че тази идея въодушевява всички ни, а най-вече мене лично.

Сега, въ Конституцията се казва просто за подпрѣсѣдатели. Г-нъ Такевъ и други нѣкои отъ г-да прѣдговорившитѣ казахъ, че още отъ I-то Събрание насамъ ние сме имали двама подпрѣсѣдатели, но указва се, че въ послѣдното Събрание било прието да имаме трима. Когато се разисква такъвъ въпросъ, относително до правилника, всичко, което може да се каже, то е да се не взима нѣкакво рѣшение, но да се укаже на неточността на правилника и да се

иска пълненъ правилникъ. Споредъ мене, първото нѣщо, което трѣбва да направимъ сега, слѣдъ избиранieto на бюрото, то е да допълнимъ правилника. Споредъ западнитѣ страни, първиятъ прѣсѣдатель, който приврѣменно се избира, бива бесспорно най-старииятъ изъ между прѣдставителитѣ, а за секретари се избиратъ най-младитѣ. Ние пропуснахме да направимъ това, защото нѣмаме пълненъ правилникъ.

Вториятъ въпросъ, който се повдигна отъ г-на Цанкова, е, да се отвара Събранието съ единъ молебентъ. Това нѣщо е една хубава, една прѣкрасна идея — въведено е въ Англия и Америка и въ други конституционни държави, но то не е показано въ нашия правилникъ. Това е вториятъ му недостатъкъ.

Сега, да се повдига въпросъ за икономия по отношение на подпрѣсѣдателитѣ, азъ мисля, че цѣльта не е друга освѣнъ да се прави обструкция. (Гласове отъ лѣвицата: Не е вѣрно!) Обструкцията е хубава тамъ, гдѣто тя е на мѣстото си; не е ли на мѣстото си — тя е врѣдна.

Сега, по всѣки тия въпроси, които не сѣ указани изрично въ Конституцията, или въ правилника, или въ други нѣкои правилници, които се иматъ въ архивата на Народното Събрание, азъ мисля, че е прѣждеврѣменно да вземаме рѣшение за нѣщо, което само по себе си е рѣшено. Рѣшението въ случая е прецедентътъ. Първиятъ прецедентъ — да има двама подпрѣсѣдатели — е отмѣненъ съ послѣдния прецедентъ — да има трима подпрѣсѣдатели. Английската конституция не е написана, но тамъ хората се водѣтъ по прецеденти, по обичаи, по традиции. И азъ искамъ пълненъ правилникъ, но нѣмаме такъвъ. Слѣдователно, по какво друго може да се водимъ, ако не по прецеденти? (Гласове отъ лѣвицата: Охо, о! — Никола Хр. Габровски: Правилникътъ е лошъ!) Азъ мисля, г-да, че ние се показваме малко нѣщо неконституционни, като виждамъ, че когато говори единъ прѣдставителъ излиза другъ, който не е взелъ думата и го прѣкъсва. Менъ ми е жално сега като констатирамъ това нѣщо отъ опозицията, която претендира да ръководи конституционно работитѣ. Ако нѣкой иска думата, въ правилника има редъ, нека се съобрази съ този редъ, да вземе думата и да говори, а не да прѣкъсва. Азъ мисля, че този, който не говори по правилника, който говори, безъ да е взелъ думата, прави една обструкция осѣдителна.

Сега, ако е въпросътъ за икономия, азъ ще кажа, както прѣдложи и г-нъ Радославовъ, че когато ще дойде да се разисква правилникътъ, въ него ще се означа изрично колко да бѣдѣтъ подпрѣсѣдателитѣ на Народното Събрание, и азъ ще прѣдложъ, не трима, не двама, но, ако е възможно, да бѣде само единъ, а когато се разискватъ прѣдставителнитѣ на подпрѣсѣдателитѣ въ бюджета, азъ ще бѣдъ първиятъ за унищожението на прѣдставителнитѣ пари и дневнитѣ на прѣдставителитѣ. Азъ мисля, че всичката дѣсница е готова, при едно на мѣстото си законно разискване, да поддържа едно прѣдложение за икономия, било за прѣдставителнитѣ на подпрѣсѣдателитѣ, което азъ ще прѣдложъ, когато му дойде врѣмето — ако не да се унищо-

жътъ съвършено, поне да се намалѣтъ на 600 л. — било за дневнитѣ на прѣдставителитѣ.

Сега, въ заключение ще кажѣ, че ние не можемъ да разискваме такъвъ въпросъ, който е противъ самата Конституция, противъ самия правилникъ, и затова не ни остава друго освѣнъ да пристѣпимъ къмъ избиране на трима подпрѣдсѣдатели, съобразно съ послѣдния прецедентъ, който отмѣнява по-първия.

Христо П. Славейковъ: Какво има казано въ Конституцията? Гдѣ е казано, че подпрѣдсѣдателитѣ трѣбва да бѣдѣтъ трима?

Тодоръ Шипковъ: Ще се водимъ по послѣдния прецедентъ!

Прѣдсѣдатель: Г-нъ Д-ръ Дочевъ има думата.

Д-ръ Василъ Дочевъ: Г-да! Въпросътъ, който занимава днесъ Народното Събрание, не е отъ тѣзи въпроси, за които трѣбва да черпимъ толкозъ скѣпото си врѣме. Въ чл. 88-й отъ Конституцията е казано, че се избиратъ прѣдсѣдатель и подпрѣдсѣдатели; слѣдователно, най-малкото нѣщо, което въ данния случай трѣбва да се направи, то е: Събранието да има поне двама подпрѣдсѣдатели; но за по-нататъкъ, да ли да бѣдѣтъ двама, или трима, или четирма, това вече остава да се опрѣдѣли отъ почитаемото Събрание. Обаче, като има прѣдъ видъ, че прѣдшествующето Народно Събрание е имало вече една практика, като е опрѣдѣлило числото на подпрѣдсѣдателитѣ да бѣде трима, то за да бѣдемъ послѣдователни съ бюджета и да не измѣняваме правилника, азъ мислѣ, че за сега трѣбва да си изберемъ трима подпрѣдсѣдатели и когато дойде въпросътъ до бюджета, тогачъ ще може да се прѣдвиди, като колко да бѣдѣтъ подпрѣдсѣдателитѣ.

Ако, обаче, лѣвицата се въодушевява отъ желанието да се прави икономия, отъ каквото желание ние, може би, повече се въодушевяваме, бѣдете увѣрени, че когато дойде да се разиска бюджетътъ, ние ще бѣдемъ първитѣ, които ще поддържаме да се направѣтъ най-големитѣ икономии, прѣдъ видъ на икономическата криза, прѣдъ видъ на не-сносното или, по-добрѣ, незавидното икономическо положение, въ което ни постави бившиятъ режимъ. Но ако почитаемата лѣвица счита, че е необходимо да се направи една икономия отъ 1.500 л. още днесъ, азъ съмъ убѣденъ, че ако вие поддържате желанието да се намалѣтъ прѣдставителнитѣ само на 1.000 л., то всички ще направимъ онова, което е, може би, желание на всички ни. Ако поддържате съ мене, че непрѣмѣнно трѣбва да се икономисатъ 1.500 л. отъ прѣдставителнитѣ пари на подпрѣдсѣдателитѣ, което икономисване на да ли има такова съществено значение за Камарата, която е длѣжна да има повече подпрѣдсѣдатели, за да може да функционира по-бързо, то азъ прѣдлагамъ, щото прѣдставителнитѣ пари на подпрѣдсѣдателитѣ да бѣдѣтъ само 1.000 л., съ което ще се постигне желаемата икономия, безъ да се лиши Камарата отъ необходимото число подпрѣдсѣдатели.

Иванъ Московъ: Г-не прѣдсѣдателю! Часътъ е вече единъ и трѣбва да отидемъ да обѣдваме!

Д-ръ Никола Геннадиевъ: Г-да прѣдставители! Когато се повдига въпросъ, който сега ние разискваме, по такъвъ начинъ, както го повдигна уважаемиятъ Пещерски народенъ прѣдставителъ, г-нъ Такевъ, нѣма никакво съмнѣние, че всинца ще намѣрите, че той е правъ въ всичкитѣ думи, които изрѣче прѣдъ насъ. Касае се да се направи една икономия отъ 1.500 л., и за да се постигне тая цѣль, прѣдлага се да не се избиратъ трима подпрѣдсѣдатели, както сѣ били избрани въ бившето Народно Събрание, а само двама. Никой не може да рѣче, ако ние сме хора, които дѣйствително, ще се стараемъ да направимъ икономии въ бюджета, никой не може да каже, че има малки икономии или голѣми икономии. Въ положението, въ което се намира България, и най-дребната икономия е скѣпоцѣнна. (Ржкоплѣскание.) И зарадъ туй, намирамъ, че сѣ много умѣстни тия думи на г-на Такева, както и на другитѣ почитаеми наши колеги, съ които тѣ дадохъ да се разбере, че ние желаемъ икономии въ всичкитѣ отрасли на управлението и на всѣкъдѣ, гдѣто ни се прѣдставѣтъ на пѣтя; но ако . . . (Янко Сакъзовъ: Но!) Вие ще видите, че това но нѣма да бѣде противъ Вашата идея; само ще Ви моля да ме изслушате, г-нъ Сакъзовъ. Малко търпѣние и ще Ви кажѣ. — Ако ние чувствуваме и съзнаваме нуждата да има трима подпрѣдсѣдатели, не трѣбва да отстъпваме отъ първия принципъ, нито отъ втория; и понеже има единъ срѣденъ пѣтъ, по който може да се трѣгне, нѣма защо да не го прѣгърнемъ и нѣма защо да правимъ дълги разисквания. Азъ съмъ убѣденъ, че работата, съ която ще се занимаемъ въ тая извънредна сесия — както и въ идущата, ако даде Господъ животъ и здравье, ако доживѣемъ — ще бѣде трудна; а пѣкъ, ако за насъ бѣде трудна, за прѣдсѣдателствующия ще бѣде още по-трудна и ще е потрѣбно да има трима помощници, които да го замѣстватъ. Азъ имамъ честь да заявя прѣдъ васъ, г-да прѣдставители, че ние се радваме — нѣколко души прѣдставители, или поне тия прѣдставители, които стоимъ на тая страна — на чувствата, които се изказахъ прѣди малко, защото тѣ сѣ и наши чувства и защото и ние се въодушевяваме отъ сѣщитѣ идеи. И заради туй, имамъ честь да заявя, отъ името на една група народни прѣдставители, че ние ще направимъ прѣдложение и вѣрвамъ, че подпрѣдсѣдателитѣ ще подкрѣпѣтъ това прѣдложение — да се прѣмахнатъ въобще прѣдставителнитѣ на подпрѣдсѣдателитѣ . . . (Единъ прѣдставителъ: Сега!) и да се направѣтъ икономия не 1.500 л., ами 4.500 л. Единъ прѣдставителъ казва, че трѣбва да се направи сега. Ако желаете да го направите сега, сега ще го направимъ. (Единъ прѣдставителъ: Да бѣдѣтъ двама души! — Никола Хр. Габровски: Сега да се изберѣтъ само двама!) Имаме нужда да бѣдѣтъ трима. И азъ не можъ да разберѣ, какви сериозни мотиви можѣтъ да се поставѣтъ на това, щомъ се постига икономия. (Никола Хр. Габровски: Това е нужда на вашата фракция!) Ами тогава недѣйте ми приказва за икономии; тогава недѣйте свежда въпроса така! Нѣма каква пакостъ да направи това. (Единъ прѣдставителъ: Не заслужа толкова говорение това!)

Василъ Кжнчовъ: Г-да народни прѣдставители! Ние сме проводени тукъ отъ единъ осиромашелъ народъ, на когото е свалена ризата отъ гърба; отъ народъ, който нѣма какво да яде. Тоя народъ ни е проводилъ да правимъ икономии и облекчимъ ужасното положение, въ което се той намира. И ние трѣбва да почнемъ отъ първата наша крачка съ икономии. Азъ много се радвамъ, че г-нъ Министертъ на Вжтрѣшнирѣ Работи още въ първото засѣдание каза, че той и цѣлото министерство е въодушевено отъ тая идея. Ние вземаме актъ отъ тия думи и вѣрваме, че тѣ ще се изпълнятъ. Но ние трѣбва да почнемъ отъ самото начало, и, ако почнемъ отъ насъ, народътъ ще повѣрва, че сме истински негови избраници. Никой отъ васъ не е смѣлялъ да каже, че ще увеличава, а всѣки е говорилъ, че ще намалява. Това е правила и опозицията, това сте правила и вие. И затова трѣбва още при първия вотъ, още въ първото засѣдание на Народното Сѣбрание, да дадете доказателство, че сте вѣрни на това, което сте говорили на населението. Ето защо, азъ прѣдлагамъ да се починатъ намаляенията още отъ сега. Ние ще намалимъ 1.500 л., но съ това ще дадемъ поводъ да се повѣрва, че ще намаляваме, често пѣти по 1.500 л. Затова, азъ се съгласявамъ съ всѣкиятъ прѣдговоривши — да изберемъ двама подпрѣдсѣдатели, вмѣсто трима.

Освѣнъ това, азъ се съгласявамъ съ прѣдложението на г-на Генадиева, щото тия двама подпрѣдсѣдатели да служатъ безплатно — да не имъ се дава нищо, защото тая длѣжностъ е почетна.

Казахъ ни, че при разглежданието на бюджета е вкарана тая сума. Това не е истина. Сумата за трима подпрѣдсѣдатели не е турена при разглежданието на бюджета, а е поставена така въ едно засѣдание, каквото е днешното. Намѣрило се е за нужно тогава да се избератъ вмѣсто двама — трима подпрѣдсѣдатели, а пѣкъ сега намѣрваме за по-добръ да се избератъ двама, вмѣсто трима. Ние съ това нѣма да нарушимъ нито Конституцията, нито правилника, а просто ще дадемъ да се вѣрва, че ние още при първата крачка искаме да правимъ икономии. Азъ се присѣдинявамъ къмъ прѣдложението, което г-да прѣдговорившиятъ направихъ въ тая посока, и вѣрвамъ, че всѣки ще гласува за него.

Прѣдсѣдатель: Припомни ми се, че часътъ е единъ. Въпросътъ е разгледанъ доста ясно отъ г-да прѣдставителитъ, които говорихъ по-рано. Говорили сж 12 души и азъ мисля, че нѣма нужда да се говори по-нататкъ по единъ въпросъ, който е ясенъ: или двама да бждатъ, или трима подпрѣдсѣдателитъ. Ако бѣше другъ нѣкой по-сериозенъ въпросъ, по него можехъ да се изслушатъ и повече обяснения. Заради туй, ще ви моля да приемете, че е доста . . . (Дамянъ Цековъ: Има ли още записани?) Има още 12 души. (Гласове: Никой не е направилъ прѣдложение!) Да, но отъ васъ зависи да рѣшите: да се продължатъ ли дебатитъ или да не се продължаватъ. (Христо П. Славейковъ: Нѣма въпросъ за прѣкращение на дебатитъ!) По правилника, въпросъ за прѣкратяване на дебатитъ не може да става, когато 7 души

не сж говорили, а азъ ви казахъ, че сж говорили 12 души. Ако обичате, могатъ да се продължатъ дебатитъ. Азъ нѣмамъ нищо противъ туй, но искамъ да забѣлжжъ, че дебатитъ не сж отъ такъвъ характеръ, щото да има нужда отъ повече обяснения. Заради туй, прѣдлагамъ на Народното Сѣбрание да се произнесе: желае ли да говоритъ и другитъ 12 души или не? (Гласове: Не желае!) По реда си слѣдва г-нъ Владикиня, послѣ г. г. Каравеловъ, Ранковъ, Краевъ, Вѣлко Нейчовъ, Такевъ, и т. н. (Христо П. Славейковъ: Дайте думата по редъ на всѣкиятъ!) Тѣй щото, моля Народното Сѣбрание, ако желае да вотира този въпросъ. (Гласове: Нѣма прѣдложение за това!)

Министръ Димитръ Грековъ: Г-да прѣдставители! Азъ никога не очаквахъ, че по такъвъ единъ дребенъ въпросъ ще има толкова дълги дебати, и увѣренъ съмъ, че ако бѣше въпросътъ само да се икономисатъ 1.500 л., не щѣше да се говори и да се настоява толкова отъ страна на опозицията. Много справедливо забѣлжи г-нъ Генадиевъ, че не е работата да се икономисатъ 1.500 л., а въпросътъ е да се направи пакостъ. (Гласове отъ лѣвицата: Не е вѣрно! — Никола Хр. Габровски: Протестираме!) Моля ви се, г-да. Азъ никого не прѣкъсвахъ, когато вие говорехте, и ще ви моля да ми позволите да се искажж тукъ.

Найчо Цановъ: Вие оскърбявате! 75 наполеона ще се икономисатъ!

Д-ръ Димитръ Теодоровъ: Много рано захванхте!

Министръ Димитръ Грековъ: Азъ никой пѣтъ не допускахъ, че опозицията, по този въпросъ именно, ще иска да даде първата битка на правителството, и съжалявамъ крайно, че констатирамъ още въ първия день такива чувства отъ страна на опозицията. Има въпроси, които ще бждатъ много по-важни, и тамъ искамъ всѣки единъ да си искаже свободно мнѣнието. Защото не трѣбва да се забравя, че ако по този начинъ се водятъ дебатитъ у насъ, нѣма да икономисаме 1.500 л., ами ще опропасти много повече, (Гласове отъ дѣсницата: Вѣрно! — Ржкоплѣскание.) защото, г-да, всѣко едно засѣдание на Народното Сѣбрание струва 3.000 л. (Ржкоплѣскание.) Азъ не знамъ, защо по тия въпроси сѣдимъ тукъ да говоримъ цѣли часове, губимъ цѣли засѣдания. Засѣданията ставатъ само три пѣти въ недѣлята, а пѣкъ всѣки день народнитъ прѣдставители получаватъ, като дневни пари, по 3.000 л.; значи, всѣко едно засѣдание коштува на народа 6.000 л. А пѣкъ ние губимъ тукъ цѣло едно засѣдание, за да разискваме за нѣкакви нещастни 1.500 л.

Петко Каравеловъ: Само за едни карандаши сж похарчени повече пари, отъ колкото сж дневнитъ пари на подпрѣдсѣдателитъ!

Министръ Д-ръ Василъ Радославовъ: Това не е въпросъ за Козлудуй! Въ Брѣница говорете, а не тукъ! (Смѣхъ.)

Министръ Димитръ Грековъ: Затуй, г-да прѣдставители, азъ мисля, че които сж безпристрастни по този въпросъ, трѣбва да признажтъ, че това, което се прѣдложи тукъ отъ г-на Генадиева и отъ г-на Д-ръ Дочева, че прѣдставителнитъ могатъ да се намалжтъ, че могатъ даже

съвѣтъ да се прѣмахнатъ, мислѣхъ, че е достатъчно. И, ако опозицията нѣмаше нѣкакво друго скрито желание, но само желанието, което хвърля тукъ прѣдъ очи, че трѣбва да се правѣтъ икономии, трѣбваше съ готовност да приеме прѣдложенията, които се направихъ. Самиятъ фактъ, че вие не ги приемате, ами настоявате да бждѣтъ безъ друго...

Димитръ Ризовъ: Тия прѣдложения на г-на Генадиева сж за есенъ, а не за сега!

Д-ръ Никола Генадиевъ: Сега ще ги вотираме! Вие се прѣструвате, че не ги разбирате!

Министръ Димитръ Грековъ: Молижъ ви се, г-да, бждете по-хладнокрѣвни и недѣйте ме прѣкъсва, защото отъ прѣкъсванията никакво добро нѣма да излѣзе. Не трѣбва да търсимъ тукъ поводъ да ожесточаваме страстите, които и безъ това сж доста ожесточени. Ако всѣки единъ отъ насъ покаже повече умѣренность и повече хладнокрѣвие при разискванията и не ставатъ неприлични прѣкъсвания, бждете увѣрени, че съ туй ще направимъ много по-голяма услуга и на самото Народно Сѣбрание, и на самитъ насъ. Хората ще помислѣтъ, че тукъ засѣдаватъ прѣдставители сериозни, които иматъ като първо нѣщо интереса и доброто на страната, а не дохождатъ тукъ да ставатъ откликъ и изражение най-напрѣдъ на лични страсти, напр., защото този е мой неприятель, щомъ стане да говори, ще го прѣкъсвамъ и ще му викамъ. Ако се водимъ отъ това начало, азъ ви увѣрявамъ, нито разискванията ще бждѣтъ сериозни, нито пъкъ ще дадемъ на народа едно назидателно зрѣлище отъ начина, по който се водѣтъ дебатитѣ въ Народното Сѣбрание.

Въпросътъ, който се повдигна тукъ, наистина, е въпросъ бюджетенъ, и когато дойдемъ да разискваме бюджета, тогазъ ще видимъ да направимъ ония намаления, които ще бждѣтъ възможни и които ще се намѣрѣтъ за потрѣбни; сега, обаче, като се разисква тукъ тоя въпросъ и като се прѣдлага единъ начинъ, за да се реализира тази икономия, защо да отиваме да продължаваме разискванията до толкозъ върху такъвъ въпросъ, да губимъ врѣме и да харчимъ — подчерквамъ това още единъ пътъ — много повече отъ тия пари, които на очи ужъ искаме да икономисаме? Затуй, азъ бихъ молилъ, г-да прѣдставители, да сметете, че въпросътъ е достатъчно обясненъ и да се съгласите да се подложи на гласуване. Двама ли ще бждѣтъ подпрѣдсѣдателитѣ или трима, за насъ е безразлично. Обаче, мислѣхъ, че щомъ въ минжлото Народно Сѣбрание сж били трима подпрѣдсѣдателитѣ, нѣма защо сега да вмѣните въ грѣхъ, че и ние сме искали да направимъ сжщото нѣщо. Намъ поне не бѣше извѣстно това, което каза, ако се не лъжж, г-нъ Таслаковъ, че избиранieto на трима подпрѣдсѣдателитѣ е ставало не затуй, защото е имало нужда, защото е имало работа, а защото се е искало да се удовлетвори нѣкаква амбиция; това нѣщо, казвамъ, намъ не бѣше извѣстно. Като знаемъ, че най-сетѣ и бюрото има доста работа, и освѣнъ трудътъ и мжчнотинитѣ, които ще лѣжжъ на него за ржководението на засѣданията, ще има и маса канцеларска работа, помислихме, че самата работа изисква да бждѣтъ подпрѣдсѣда-

телитѣ трима, на мѣсто двама, толкозъ повече, че подпрѣдсѣдателитѣ на Народното Сѣбрание иматъ и друга работа; не е само това исключително тѣхно занятие — ржководение на засѣданията въ отсъствие на прѣдсѣдателя. Ако има повече работа и повече единъ подпрѣдсѣдатель, тогазъ работата се раздѣля на повече души и всѣки единъ по-лесно ще може да извърши тази частъ отъ работата, която ще да лѣгне на неговитѣ плещи. Тѣй щото, не е право да се твърди, че е вече освѣтено и доказано, че непрѣмѣнно двама трѣбва да бждѣтъ подпрѣдсѣдателитѣ, и че за трима нѣма работа. Да ли ще има работа, това нѣщо ще видимъ по-насетѣ. Ако нѣма за трима души работа, когато дойде да се гласува бюджетътъ, тогазъ може да се опрѣдѣли да бждѣтъ двама. Затова, азъ пакъ повтарямъ молбата си къмъ Народното Сѣбрание, като молижъ г-да народнитѣ прѣдставители да счетѣтъ въпроса за исчерпанъ, за да отидемъ да обѣдваме, защото единъ прѣдставитель отъ опозицията казваше, че часътъ е единъ и трѣбва да отидемъ да ядемъ. Намирамъ въпроса за исчерпанъ и затова да се гласува.

Прѣдсѣдатель: Както се разбира, желанието на Народното Сѣбрание е да се прѣкратѣтъ дебатитѣ. Това ще се окаже отъ вота, който ще дадѣтъ г-да прѣдставителитѣ. Азъ чухъ отъ г-на Министра-Прѣдсѣдателя да каза, че той намира въпроса за съвършено исчерпанъ и че, слѣдователно, нѣма защо да се продължаватъ дебатитѣ. Ми се струва, че по този въпросъ, наистина, нѣма защо да се маемъ цѣлъ день. Затуй, полагамъ на гласуване въпроса: да ли да се продължѣтъ дебатитѣ по повдигнатото отъ г-на Такева прѣдложение, да бждѣтъ подпрѣдсѣдателитѣ двама.

Който приема, щото дебатитѣ да се продължѣтъ и по-нататѣкъ по този въпросъ, да си вдигне ржката.

Димитръ Ризовъ: Нѣма прѣдложение!

Прѣдсѣдатель: Г-нъ министръ-прѣдсѣдатель искажа желание да се прѣкратѣтъ дебатитѣ

Министръ Димитръ Грековъ: Азъ прѣдлагамъ да се прѣкратѣтъ дебатитѣ, понеже г-нъ Ризовъ иска да има такова прѣдложение.

Найчо Цановъ: Да се запише въ протокола, че министръ-прѣдсѣдательтъ прѣдлага да се прѣкратѣтъ дебатитѣ!

Министръ Димитръ Грековъ: Да се запише три пѣти, г-нъ Цановъ!

Прѣдсѣдатель: Г-да прѣдставители! Ако не сте разбрали, ще повторѣжъ. Който желае да се продължѣтъ дебатитѣ, да си вдигне ржката. (Меншество.) Дебатитѣ се прѣкратяватъ.

Ще положжъ на гласуване въпроса: да ли да бждѣтъ двама или трима подпрѣдсѣдателитѣ. Г-нъ Такевъ прѣдлага да бждѣтъ двама. Който подържа това прѣдложение, щото подпрѣдсѣдателитѣ да бждѣтъ двама, да си вдигне ржката. (Едни гласове: Меншество! — Други гласове: Болшинство!)

Г-да секретаритѣ ще провѣрѣтъ. (Слѣдъ провѣрка.) Констатирайтъ г-да секретаритѣ, че 61 души вдигатъ ржка за двама подпрѣдсѣдателитѣ. По-рано се констатира, че присѣдствуватъ 147 души.

Христо П. Славейковъ: Сега има нѣкои прѣдставители излѣзли, които отсѣтствуватъ. (Шумъ.)

Димитръ Ризовъ: Да се прочетатъ всичкитѣ народни прѣдставители! Най-сетнѣ, вотирайте обратното.

Михаилъ Такевъ: Може да има нѣкои, които да се въздържатъ! (Шумъ.)

Прѣдседателъ: Моля, г-да прѣдставители, слушайте.

Който приема да бѣдѣтъ подпрѣдседателитѣ трима, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Явно болшинство, г-да! Констатирамъ, слѣдователно, че въпросътъ е рѣшенъ подпрѣдседателитѣ да бѣдѣтъ трима.

Димитръ Ризовъ: Вотирайте прѣдложението на г-на Генадиева — да се отхвърли прѣдставителнитѣ пари на подпрѣдседателитѣ!

Прѣдседателъ: То е бюджетенъ въпросъ.

Давамъ 5 минути отиди.

(Слѣдъ отиди.)

Прѣдседателъ: (Звъни.) Засѣданието се продължава. Ще се почне гласуването за избора на подпрѣдседателитѣ и ще се викатъ единъ по единъ г-да прѣдставители да гласуватъ.

Моля г-да провѣрителитѣ да се намѣржатъ на мѣстата си. (Провѣрителътъ Христо Конкилевъ не се явява.)

Назначениятъ врѣмененъ провѣрителъ г-нъ Конкилевъ отсѣтствува и ще трѣбва да се назначи другъ на мѣстото му. Ще помоля г-на Василъ Кжнчовъ, ако обича, да заповѣда за провѣрителъ, заедно съ г-на Генадиева (г. г. В. Кжнчевъ и Д-ръ Генадиевъ заематъ мѣстата си на провѣрители и послѣдниятъ показва празна кутията за пуцание на бюлетинитѣ.)

Моля г-на секретаря Титорова да чете имената на г-да прѣдставителитѣ.

Секретарь Йовъ Титоровъ: (Чете списъка споредъ който г. г. прѣдставителитѣ пуцатъ и бюлетинитѣ си.) Не сж гласували г. г. Вѣлко Нейчовъ, Георги Д. Великовъ, Д-ръ Константинъ Стоиловъ, Александръ Арсениевъ, Тодоръ Мирковичъ и Христо Конкилевъ.

Прѣдседателъ: Отъ всички г-да прѣдставители 6 души не сж гласували; значи, 144 души сж гласували.

Моля, г-да провѣрителитѣ да прѣброжатъ бюлетинитѣ.

Провѣрителъ Василъ Кжнчовъ: (Слѣдъ прѣброжението на бюлетинитѣ.) 144 бюлетини сж пуснати. Ще прочетъ сега и бюлетинитѣ. (Прочита бюлетинитѣ.)

Прѣдседателъ: (Слѣдъ прочитанието на бюлетинитѣ.) Резултатътъ отъ гласуването е слѣдующиятъ: г-нъ Атанасъ П. Краевъ е получилъ 87 гласа, г-нъ Сава Иванчовъ — 85 гласа, г-нъ Константинъ Панайотовъ — 81 гласа. Има пуснати 50 бѣли бюлетини и нѣколко още, които нѣматъ значение. И така, за подпрѣдседатели на Народното Сѣбрание сж избрани първо г-нъ Краевъ, второ г-нъ Иванчовъ и трето г-нъ Панайотовъ. (Ржкоплѣскание.)

Моля г-на Краева да заеме мѣстото си, ако обича. (Атанасъ П. Краевъ отива и верѣдъ ржкоплѣскания заема мѣстото си до прѣдседателя.)

Атанасъ П. Краевъ: (Отъ подпрѣдседателското си мѣсто.) Г-да народни прѣдставители! Честта, която ми се направи чрѣзъ избирането ми за подпрѣдседател на Х-то Обикновенно Народно Сѣбрание, е честь направена и на моитѣ избиратели, отъ името на които, както и отъ своя страна, ви благодаря.

Борецъ за свободата на словото въ свещенната ограда на Народното Сѣбрание, облеченъ чрѣзъ вашия вотъ, заедно съ другаритѣ си отъ бюрото, въ бронята на вашето довѣрие, азъ ще бѣдѣ заедно съ тѣхъ стражъ на тая свобода.

Въ изпълнение на тежката задача, която ми се възлага, ние ще се ржководимъ винаги отъ искренното желание да бѣдемъ, до колкото е възможно на човѣка, безпристрастни и ще се осланяме на търпимостта къмъ противнитѣ мнѣния, която търпимостъ трѣбва да въодушевява всички засѣдающа въ тази ограда народни прѣдставители, които цѣнятъ своето достоинство. (Ржкоплѣскание.)

Прѣдседателъ: Моля г-на Сава Иванчовъ да заповѣда да заеме мѣстото си.

Д-ръ Сава Иванчовъ: (Отъ подпрѣдседателското мѣсто.) Г-да народни прѣдставители! Като сподѣлямъ напълно възгледетѣ, които прѣди малко врѣме искаха прѣдъ васъ нашиятъ уважаемъ прѣдседател по длѣжноститѣ и назначението на тия, които ще ржководятъ вашитѣ засѣдания, азъ ще допълня само едно: ще се считамъ за най-щастливъ, ако чрѣзъ засѣданията, когато на менъ ще се падне честта да ржководя вашитѣ разисквания, видя напълно спазена свободата на разискванията и то при такива условия, които да не уронватъ ни най-малко достолѣието и престижа, съ които трѣбва да се ползува едно истинско Народно Сѣбрание. (Ржкоплѣскание.)

При това, г-да народни прѣдставители, позволете ми и отъ себе си да направя една декларация.

Когато прѣдлежеше да се разиска въпросътъ: колко души подпрѣдседатели трѣбва да се избератъ, нѣкои почтенни г-да прѣдставители заявихъ, че е врѣме отъ тукъ да почнемъ съ икономии, като намалимъ числото на подпрѣдседателитѣ. Не знамъ да ли му бѣше сега врѣмето и да ли отъ тукъ трѣбва да се заловимъ за икономии, но едно нѣщо справедливо се забѣлжи отъ всички, че въ продължение на дълги години ние сме харчили за прѣдставители на подпрѣдседателитѣ само 3.000 л. — понеже толкова е било плащано за двамата избрани подпрѣдседатели. Сега, вие рѣшихте щото подпрѣдседателитѣ да бѣдѣтъ трима, вмѣсто двама. Като не желяж, обаче, съ това ваше рѣшение да се обрѣменява расходниятъ бюджетъ съ повече, отъ колкото е било до прѣди двѣ години, то заявявамъ, че на драго сърдце се отказвамъ отъ прѣдставителнитѣ, които трѣбва да се плащатъ на третия подпрѣдседател, догдѣто се уреди този въпросъ по надлѣжния редъ, а именно когато ще има да се занимаваме съ държавния бюджетъ и съ икономитѣ, които сме обѣщали да направимъ за облекчение товара на народа. (Бурни ржкоплѣскания. — Гласове: Браво!)

Прѣдседателъ: Моля г-на Панайотова да заеме мѣстото си.

Константинъ Панайотовъ: (Слѣдъ като заема под-прѣсѣдателското си мѣсто.) Г-да народни прѣдставители! Слѣдъ избиранieto ми за подпрѣсѣдател на Народното Сѣбрание, за приятна длѣжпостъ считамъ да искажъ благодарността си за вашето довѣрие, което ми исказахте толкова рано и така зарадъ мене неочаквано. Слѣдъ това довѣрие, което вие ми исказахте, азъ отъ своя страна ще имамъ грижата, когато ми се падне случай да прѣсѣдѣтелствувамъ Народното Сѣбрание, да искажъ още по-голѣмото си уважение къмъ това Народно Сѣбрание, което ми даде довѣрието си и ще се постарая да респектирамъ както болшинството, така сѣщо и меншеството отъ Народното Сѣбрание.

Ако правилната дѣятелность на Народното Сѣбрание зависи до извѣстна степенъ отъ умѣлото и добро рѣководение засѣданията отъ прѣсѣдѣтелствующия, въ такава сѣща степенъ тя зависи и отъ държението на самитѣ народни прѣдставители; ето защо, азъ, като общавамъ отъ сега още да респектирамъ, както болшинството, така и меншеството, (Христо П. Славейковъ: Какъ ще ги респектирате?) отъ своя страна още отъ сега умолявамъ и самитѣ г-да народни прѣдставители да бждѣтъ така сѣщо въ своитѣ дебати умѣренни, за да можемъ да работимъ правилно.

Г-да народни прѣдставители! Г-нъ Сава Иванчовъ, слѣдъ благодарността, която отпрати къмъ васъ, заяви, че той, за да удовлетвори едно желание на меншеството, заявено отъ заранъ, да бжде направена една икономия отъ 1.500 л., като прѣдлагаше да бждѣтъ избрани само двама подпрѣсѣдатели, се отказва отъ прѣдставителнитѣ 1.500 л., които му се падатъ. Чрѣзъ това г-нъ Сава Иванчовъ удовлетвори желанието на меншеството. Азъ, г-да прѣдставители, считамъ, че е такава дребна работа да вземе нѣкой да се отказва отъ прѣдставителнитѣ си 1.500 л. за въ полза на държавата, щото не трѣбваше да се прави то въпросъ отъ меншеството. Азъ смѣтамъ, че у насъ има благотворителни учреждения, които се нуждаятъ отъ суми и ще бжде много по-хубаво да се даде извѣстна сума тѣмъ, вмѣсто на държавата. Зарадъ това, азъ заявявамъ, че се отказвамъ отъ своитѣ прѣдставителни не въ полза на държавата, за която 1.500 л. сѣ капка въ морето, но въ полза на едно богоугодно заведение. (Димитръ Ризовъ: Кое е това богоугодно заведение?) Нека ми бжде позволено да заявя, г-нъ Ризовъ, кое е това богоугодно заведение. Ималъ съмъ и другъ пѣтъ случая да се откажъ отъ едно свое възнаграждение въ полза на едно богоугодно заведение. Това богоугодно заведение е единъ приютъ за малолѣтни дѣца, който ще се построи въ гр. Русе на мѣстото на катастрофата, станжала на 25-й Юлий 1897 год. въ барутния складъ на Братия Иванови въ гр. Русе. (Рѣкоплѣскание.) Когато тамъ се намѣрихъ хора, които ни обвинихъ, че ние сме искали да защищаваме пострадалитѣ лица за интересъ, азъ тържественно заявихъ, че всичкото възнаграждение, което ще получж отъ този процесъ, ще го завѣщаю въ полза на това богоугодно заведение. Заявявамъ, че и сега, въ допълнение на този капиталъ, който тогава завѣщахъ,

азъ се отказвамъ отъ прѣдставителнитѣ си пари 1.500 л. въ полза на това богоугодно заведение. (Рѣкоплѣскание. — Гласове: Браво!)

Прѣсѣдѣтелъ: Съгласно чл. 89-й отъ Конституцията Народното Сѣбрание избира измежду своитѣ членове и толкова секретари, колкото му сѣ потрѣбни за работитѣ. Моля г-да прѣдставителитѣ да се произнесжтъ: колко души да бждѣтъ секретаритѣ. (Мълчание.) Минжлата година сѣ били 15 души. Азъ мисля, че на първо врѣме 8 души сѣ достатъчно.

Петко Каравеловъ: Ми се струва, че Конституцията прѣдписва първиятъ день да се избере прѣсѣдѣтел и подпрѣсѣдатели, а секретаритѣ може да се избержтъ и утрѣ.

Прѣсѣдѣтелъ: До сега всѣки пѣтъ въ първото засѣдание сѣ били избирани и секретаритѣ. (Петко Каравеловъ: Не е истина! — Гласове: Сега желаемъ да се избержтъ и секретаритѣ!)

Какъ мисли Народното Сѣбрание: достатъчни ли сѣ за сега 8 души секретари? Ако се укаже нужда, послѣ може да се увеличжтъ. (Гласове: Достатъчни сѣ!) Които отъ г-да народнитѣ прѣдставители мислжтъ, че е достатъчно 8 души да бждѣтъ секретаритѣ, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Значи, 8 души ще се избержтъ за секретари.

Кой желае да прѣдлага лицата? (Гласове: Бюрото! — Христо П. Славейковъ: Азъ желяж да ги прѣдлагамъ!) Чуватъ се гласове бюрото да ги прѣдлага. Моля опия г-да прѣдставители, които сѣ на мнѣние бюрото да прѣдлага лицата за секретари, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Значи, бюрото ще ги прѣдлага.

Прѣдлага се за секретаръ г-нъ Д-ръ Пеню Динчевъ. Който го приема, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Прѣдлага се г-нъ Коста Ранковъ. (Приема се.)

Прѣдлага се г-нъ Д-ръ Христо Юрдановъ. (Приема се.)

Прѣдлага се г-нъ Миланъ Макавѣевъ. (Приема се.)

Прѣдлага се г-нъ Иванъ Бѣлиновъ. (Приема се.)

Прѣдлага се г-нъ Жечо А. Бакаловъ. (Приема се.)

Прѣдлага се г-нъ Д-ръ Петръ Гудевъ. (Приема се.)

Прѣдлага се г-нъ Владимиръ Недѣлевъ. (Приема се.)

И така, за секретари сѣ избрани: г. г. Д-ръ Пеню Динчевъ, Коста Ранковъ, Д-ръ Христо Юрдановъ, Миланъ Макавѣевъ, Иванъ Бѣлиновъ, Жечо А. Бакаловъ, Д-ръ Петръ Гудевъ и Владимиръ Недѣлевъ.

Пристѣпваме къмъ избиране на квестори. Колко души мисли Народното Сѣбрание да бждѣтъ квесторитѣ? Бивали сѣ до сега 4 и 6 души. Азъ мисля, че пѣма пужда повече отъ 4 души.

Питамъ Народното Сѣбрание: съгласно ли е да се избержтъ 4 души за квестори? (Гласове: Съгласно!)

Който приема четворица да бждѣтъ квесторитѣ, да си вдигне ржката. (Гласове: Меншество! — Болшинство! — Други гласове: Да се разберемъ!) Положихъ на гласуване прѣдложението за четворица квестори, но бѣше меншество. (Единъ прѣдставителъ: Прѣдлагамъ шестъ души да бждѣтъ!)

Ще положж на гласуване второто прѣдложение — 6 души да бжджт квесторитѣ. Който приема 6 души да бжджт квесторитѣ, да си вдигне ржката. (Меншество.) Пада. (Едипъ гласъ: Двама!)

Има прѣдложение за двама. Който приема двама да бжджт квесторитѣ, да си вдигне ржката. (Меншество.) Пада.

Товага ще се гласува пакъ за четворица

Д-ръ Никола Генадиевъ: Прѣдлагамъ 5 души. За четворица се гласува.

Прѣдседателъ: Има прѣдложение отъ г-на Д-ра Генадиева 5 души да бжджт квесторитѣ. Ще се гласува. Който приема 5 души да бжджт квесторитѣ, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Кой да прѣдлага лицата за квестори? (Гласове: Бюрото!) Който приема бюрото да прѣдлага лицата за квестори, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Бюрото прѣдлага за квесторъ г-нъ В. Стефовъ. Който го приема, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Константинъ Апостоловъ. (Приема се.)

Бюрото прѣдлага г-на Сотиръ Календеровъ. (Приема се.)

Бюрото прѣдлага г-на Захарий Митовъ. (Приема се.)

Бюрото прѣдлага г-на Константинъ Досевъ. (Приема се.)

Прѣдседателъ: Д-ръ Димитръ К. Вачовъ.

Секретари: { Д-ръ Пеню Динчевъ.
Коста Ранковъ.
Д-ръ Христо Юрдановъ.
Миланъ Макавѣевъ.

И така, за квестори се избрахъ: г. г. В. Стефовъ, Константинъ Апостоловъ, Сотиръ Календеровъ, Захарий Митовъ и Константинъ Досевъ.

Съ това се исчерпва дневниятъ редъ за днешното засѣдание.

Г-да прѣдставители! Ще трѣбва да постановимъ сега какви да бжджт въпроситѣ за слѣдующето засѣдание. На дневенъ редъ за слѣдующето засѣдание ще имаме избирането на комисия за съставяние проекта за отговоръ на Тронното Слово, избиране на комисия за провѣрка на изборитѣ и избиране на финансова комисия, а пакъ по-послѣ, ако се укаже, че има нужда и отъ други комисии, ще се избиратъ по-сетнѣ. За сега, обаче, се опрѣдѣля, че на дневния редъ за слѣдующето засѣдание ще имаме, както казахъ, избиране на комисия за съставяние проекта за отговоръ на Тронното Слово, комисия за провѣрка на изборитѣ и финансова комисия.

Ще моля г-да прѣдставителитѣ да присѣдствуватъ утрѣ въ 10¹/₂ часътъ на водосвета, който ще стане тукъ, по поводъ откриванieto на X-то Обикновено Народно Събрание. (Гласове: Кога ще бжде слѣдующето засѣдание?) Споредъ правилника, утрѣ въ единъ часътъ послѣ пладнѣ.

Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 2¹/₄ часътъ послѣ пладнѣ.)

Подпрѣдседатели: { Атанасъ П. Краевъ.
Д-ръ Сава Иванчовъ.
Константинъ Панайотовъ.

Секретари: { Иванъ Бѣлиновъ.
Жечо А. Бакаловъ.
Д-ръ Петръ Гудевъ.
Владимиръ Недѣлевъ.

И. д. Началникъ на Стенографическото Бюро: Т. Хр. Гължбовъ.